

Vriendenkring van het Noordzee-aquarium Oostende

[Bestemming]

Driemaandelijks Tijdschrift - 3de trimester 1993 - nr 13 - afgiftekantoor Oostende X

In dit nummer: Milieu- & Natuurraad / Tweede editie Zeesymfonie
/ Zonnevis / Is het een zeebaars? / Zeldzame vissen in onze
kustwateren / De rog, de vis van het jaar / Zeg nooit queen tegen een
St.-Jakobsschelp / De Sea-Life Centres / Het Arsenaal / Van een
mallemokke / Mevis / Onze Eddy's / Ons gazetje.

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium is een vereniging die op de eerste plaats een ruggeleuning wil zijn voor de degelijke werking van het Noordzee-Aquarium en dit in samenwerking met het Stadsbestuur en de diensten van het Aquarium zelf. De vereniging heeft geen bindingen met andere verenigingen noch met politieke partijen.

De vereniging heeft tot doel mede te werken aan de verdere uitbouw en inrichting van het Noordzee-Aquarium, aan het verrijken van de verzamelingen door het bekomen van schenkingen of giften in eigendom of bruikleen, door het aanschaffen ten behoeve van het Aquarium door middel van door de vereniging bijeen te brengen fondsen, van voorwerpen met artistieke, archeologische, historische, natuurhistorische of folkloristische waarde, alsook het aanbrengen van levend zeebiologisch materiaal voor de aquaria. De vereniging kan voordrachten, reizen, toeristische manifestaties en tentoonstellingen inrichten, allerlei drukwerken uitgeven en in het algemeen alles doen wat van aard is om de publieke belangstelling voor het Noordzee-Aquarium te stimuleren.

De leden ontvangen het driemaandelijks contactblad en genieten een korting van 50% op het toegangsgeld tot het Aquarium.

Deze korting wordt toegestaan door het Stadsbestuur Oostende en dit op vertoon van de lidkaart Vriendenkring Noordzee-Aquarium.

U kan lid worden door overschrijving van een jaarlidgeld van 200 fr. op rekening 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende. Een extrabijdrage van steunende leden is van harte welkom.

Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan. Het Noordzee-Aquarium is gans het jaar geopend op alle week-ends en dagelijks van 1 april tot 30 september.

Openingsuren: van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur.

Op aanvraag voor groepen en scholen zijn er rondleidingen met gids en vertoon van informatiefilm op elke dag van het jaar.

Aanvraag daartoe dient gericht aan havenkapitein R. Ghys, Sluis Demey te 8400 Oostende tel. 059/32 16 69

Voor alle informatie Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende tel 059/50 08 76

Uw lidmaatschap is de daadwerkelijke steun voor de vereniging.
Wij danken u ervoor.

Milieu- en natuurraad

Op dinsdag 11 juni 1993 werd in het Stadhuis van Oostende de eerste Milieu- en Natuurraad geïnstalleerd. In deze raad zetelen een dertigtal vertegenwoordigers vooral uit natuurgroeperingen.

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium wordt er vertegenwoordigd door ons bestuurslid Eddy Serie, gewezen schipper ter kustvisserij en bestuurslid van de Rederscentrale.

Na de installatie door Schepen P. Van Laer werd door de stedelijke milieu-ambtenaar Jacky Dereu (marinebioloog) het eerste gedeelte van de milieu-audit Oostende voorgesteld en besproken. In september wordt dan het tweede deel behandeld. Het uiteindelijke doel van deze milieu-audit is een degelijk milieubeleidsplan op te stellen. In het eerste luik van de milieu-audit wordt de kwaliteit van het leefmilieu nagegaan en wordt de toestand van het oppervlakte- en strandwater beschreven, wat ons natuurlijk in het bijzonder interesseert.

Als Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium zijn we begaan met de kwaliteit van het zeewater dat het leefmilieu is van de zeefauna en -flora. Maar eveneens en niettemin is onze bekommernis het leefmilieu van de mensen die rond de haven leven en werken.

Wat ons aangaat hebben we het volgende gelezen in de milieu-audit:

'Een meetcampagne in 1990 en 1991 wees uit dat de Spuikom noch aan de vereiste schelpdierwaterkwaliteit, noch aan de zwemwaterkwaliteit (in functie van de recreatie), noch aan de basiskwaliteitsdoelstellingen voldeed. In opdracht van de Dienst der kusthavens werden metingen uitgevoerd in functie van een projekt waarbij werd nagegaan of een krijtbehandeling van het bodemslib in de Spuikom tot een betere waterkwaliteit zou leiden. De resultaten waren negatief.

In 1991 werd door de VMM een onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van mikroverontreinigingen in de Vlaamse oppervlaktewateren. Ook de Havengeul van Oostende werd hierbij bemonsterd. Als resultaat kan worden gesteld dat er zich noch in het water noch in de waterbodem ernstige pollutieproblemen voordoen inzake mikroverontreinigingen. Opvallend is wel het hoge gehalte di-iso-octylfataat in de waterbodem. Een andere meetcampagne in opdracht van de Dienst der Kusthavens werd uitgevoerd in 1989 in het kader van een uitgebreid onderzoek naar de milieu-impact van baggerspecielossingen voor de Belgische Kust. Hieruit bleek dat de bodemsedimenten in de haven zeer slibrijk en zo goed als zuurstofloos zijn. De gehalten aan organische mikroverontreinigingen

zijn laag.

Wat deze laatste parameter betreft dient evenwel te worden vermeld dat niet werd gemeten in het visserijdok en het jachthavendok van de Oostendse haven. Olielozingen en het verven van schepen kunnen oorzaak zijn van verhoogde waarden aan organische mikropolluenten in het bodemslib.

Tenslotte zijn enkele waterkwaliteitsgegevens bekend van de vijvers in het Maria-Hendrikapark. De vijvers zijn sterk geëutrofeerd (voedselrijk), te wijten aan de mest van grote aantallen watervogels, aan bladafval van de omringende bomen, aan de lozing van afvalwater van het cafetaria in het park en aan het kwistig strooien met brood voor de eenden en lokaas voor de vissen. Daardoor treedt regelmatig zuurstofschaarste op. In 1992 werden ook deze vijvers met krijt behandeld. De resultaten zijn veelbelovend. De waterkwaliteit is verbeterd.'

Vrienden van Oostende en omgeving maar ook van buiten de kust die goede ideeën of voorstellen hebben omtrent de verbetering van het leefmilieu en speciaal het zeemilieu, de kust en het strand kunnen gerust schrijven. Ontvangen brieven worden door het Bestuur besproken en na goedkeuring door onze vertegenwoordiger in de Milieuraad naar voren gebracht

Kontaktadres: Eddy Serie

Taboralaan 50 8400 Oostende Tel 059/32 54 75

Jan van Gent komt wat uitrusten aan boord van de Z 43. (foto D. Vermilck)

Steunende Leden 1993

1	Goekint Julien	274.	Berard-Mouque J.
2	Puystiens Frans	288	Hennaert Norbert
6	Flitser-Ghevaert C.	293	Maeyaert Tony
8	Vanhoeck Arthur	306	Flitser Jan
9	Flitser Bart	315	Vandenbergho Robert
13	Duynslaeger Cyriel	330	Michiels Jean
14	Fonteyne-Verburgh A.	331	Michiels Guy
32	De Gendt Carlos	342	Smissaert Emiel
58	Vandekerckhove Marc	343	Claeys Johan
74	E.H.J. Corneillie	344	Vansteene Valere
76	Belpaeme Blanche	355	Byt leo
77	Ryckx - Willaert S.	443	Heirwegh Eddy
84	Hoornaert Elise	454	Callewaert-Seys Hilda
87	Vermote Marcel	458	Van Laer Paul
90	V.Z.W. Centrum	504	Callebaut-Coeneye B.
95	Rota Publicity	507	Radio 't Visschertje
99	Van Coillie G.M.	526	Desmit Robert
111	Derdeyn Fernand	534	Bolle J.P.
152	Uterwulghe Emiel	551	Bogaert Jacques
162	Serie Eddy	552	Claeys Nelly
163.	Lietard Edwin	576	Praet Frans
164.	Law James	578	Serie Frans
175	Coelus Robert	587	St Martin Jules
180	Verbeke Frans	590	Peelman-Gelders A.
183	Strandhotel Oostende	591	Anseeuw Michel
185	Goethaels Rika	600	Verloene Frans
188.	Demere Henri	618	Demaria Lorenzo
189	Smissaert Josephine	620	Alleman Fernand
192	Thibault De Loddere	621	Lauwers Paul
212	De Groot Theofiel	622	Maes Viviane
219	J. Vlietinck - De Decker	626	Kiekens Willy
227	Flitser August	632.	Meynskens Eddy
237	Vishandel Angèle	642	Heschburg Vic
247	Tourlousse Henri	653	Vandooren Willy
255.	Versluys Willy	671	Schol Guillaume
262.	Vanhove Louis		

Zij hebben dit jaar naast hun lidgeld een extra-financiële bijdrage gegeven ten bate van onze vereniging, waarvoor we ze zeer hartelijk danken. Het is mede dank zij deze extra-steun dat de vereniging een grote activiteit zoals Zeesymfonie kan op het programma zetten.

De lijst kan en mag natuurlijk nog aangevuld worden.

Nieuwe leden sedert april 1993

- 685 Desaedeleer Jozef, Christinastraat 12 te 8400 Oostende
- 686 Clarys Roza, Koningstraat 4 bus 16 te 8400 Oostende
- 687 Boncquet Jean Pierre, Kroonlaan 18b te 8400 Oostende
- 688 Vieren Marc, Havenstraat 19 te 8400 Oostende
- 689 Tournoy-Naassens Frans, Keizerstraat 3 te 8310 St Kruis Brugge
- 690 Vanacker Laurent, Pescatorsstraat 55 te 8450 Bredene
- 691 Moeyaert Daniël, Nicuwpootsesteenweg 256 bus 2 te 8400 Oostende
- 692 Coenye - Pyra R., Ringlaan Noord 33 te 8420 De Haan
- 693 Van Massenhove Ronny, Ibisstraat 4 te 8400 Oostende
- 694 Decordier - Luicckx A., Evendijk Oost te 8380 Zeebrugge
- 695 Gilden Yvan, Blauwvoetlaan 41 te 8301 Knokke - Heist
- 696 Vlamynck Freddy, Evendijk Oost 262 te 8380 Zeebrugge
- 697 Vandierendonck Edmond, Pannestraat 237 te 8301 Knokke-Heist
- 698 Vogers Marc, Breidelstraat 25 te 2018 Antwerpen
- 699 Knors Tony, Cyriel Buyssestraat 101 te 2020 Antwerpen
- 700 R. De Wymmer - Desitter, Graaf de Smet de Naeyerlaan AD4 bus 4, 8400 Oostende

Leden die hun lidgeld betaalden door overschrijving tijdens de tweede trimester vinden bij dit tijdschrift hun lidmaatschapskaart. Dit doen we om portkosten te besparen. Nog zijn er enkele leden die bij vergetelheid hun bijdrag 1993 niet betaalden. Men kan steeds het lidgeld vereffenen in het Aquarium of bij de bestuursleden of door overschrijving op nr 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende. Vergeet ook niet dat uw lidmaatschap de daadwerkelijke steun is voor onze vereniging. Verwittig ons ook bij eventuele adresverandering. Het is voor ons moeilijk nieuwe adressen van leden te achterhalen, te meer daar de gemeentebesturen geen adressen of wijzigingen meer doorgeven.

Alle nieuwe leden van harte welkom in onze Vriendenkring.

Van een Mallemokke met rode koppe

Tijdens onze groepsreis naar Luik met bezoek aan het aquarium en het zoölogisch museum wist onze vriend Fernand W. te vertellen dat hij geen 'mallemokke' te zien kreeg.

Velen op de bus keken vraagkend op en daarom maar eens het Oostends woordenboek van R. Desnerck raadplegen waarin we lezen:

Mallemokke of marmokke: Noordse stormvogel, ook blauwvoet en poanezak. De leuze van Albrecht Rodenbach was 'Vliegt de blauwvoet! Storm op zee!' Het herinnert eraan dat men de Noorse stormvogel alleen op onze kusten ziet als het stormt. Van iemand die lomp loops of op andermans tenen trapt of met kromme voeten loopt zegt men dat hij 'marmokkepoten' heeft.

De Noordse stormvogel is een meeuwachtige oceaانvogel die alleen aan land komt in de broedtijd. Kop, borst en buik zijn wit. De vleugels, rug, staart en stuit zijn zilvergrijs of donkerblauw. Witte exemplaren zijn zeldzaam. De kop van de marmokke is dik en op de snabel zijn er buisvormige neusgaten. Nestelt op klippen en rotsrichels in het noorden van Engeland en op IJsland. Voedt zich met groot plankton en is er ook als de kippen bij als het net opgehaald wordt. Ter verdediging spuwt de marmokke een stinkend olieachtig goedje naar de belager.

Het is waarschijnlijk daarom dat de Noordse stormvogel niet al te geliefd is bij de vissers. In de winter zijn ze een plaag wanneer het net boven komt bij visserijen vanaf de kreeftenput tot de Doggersbank en noordelijker aan. Ze zijn vooral verlokkerd op de galblazen van vissen die ze van tassen de overboord geworpen ingewanden halen wanneer er gegut of gestript wordt. Ze zijn zodanig begeesterd en verlekkerd op vissengal dat men er bij boord zelfs gemakkelijk drie tegelijk kan vangen met een schepnet. Zo was er eens een olijke visser die zich daarmee amuseerde en telkens met rode verf een paar borstelingen op de kop van de mallemokken gaf en daarna ze opnieuw liet vliegen. Zo deed hij het met honderden van die 'ambetante' vogels. Op

andere schepen moenden andere vissers een nieuw soort meeuwen gezien te hebben en één riep: 'Kijk, een mallemokke met rode koppe'. Wie de verfborstel hantoorde laten we hier in het midden, maar bij de 'kreeftenputters' van de vorige generatie gaat er nu misschien een lichtje op.

Stormvogels zijn voor de visser 'kwaad-weer-vogels', vooral als de kleine soorten stormvogeltjes in de nabijheid van het schip komen en de Noorse stormvogel is daarbij nog een vies beest.

Een verhaaltje opgetekend uit de vissersmond van G.S.

Een tweede editie van Zeesyfmonie

Met deze tentoonstelling wil V.N.A.O. aan eigen mensen en het toeristisch publiek diverse aspekten van het zeeleven leren kennen met zekere nadrukken op het wetenschappelijke, het natuurhistorische en het folkloristische. Het gebeurt wel meer dat commerciële beurzen georganiseerd worden i.v.m. zeevaart, visserij enz., maar het is eerder zelden dat niet-commerciële organisaties die zich met de zee bezighouden bij elkaar gebracht worden.

Het behoort tot de eigen doelstellingen van het Noordzee-Aquarium om de zeefauna en specifiek de Noordzee-fauna aan het publiek te laten kennen en met het oog op de verruiming van die doelstellingen organiseert V.N.A.O. de tentoonstelling "Zeesyfmonie".

Het populariseren van wetenschappelijke en natuurhistorische informatie is in België nog tamelijk recent maar geniet bij het publiek zeer grote belangstelling. Dit mochten we ook ervaren tijdens de eerste Zeesyfmonie in zaal El Mar vorig jaar.

Aangemoedigd door de bezoekers en onze leden die het initiatief lovenswaardig en voor herhaling vatbaar vonden hebben we dit jaar de tweede Zeesyfmonie kunnen organiseren dank zij de medewerking van het Stadsbestuur Oostende en de organisaties die telkens met een stand de tentoonstelling tot een geheel brengen:

De Zeemacht

De Beheerseenheid Mathematisch Model Noordzee

Het Rijkstation voor de Zeevisserij

Het Koninklijk Werk IBIS

Het Instituut voor Zeewetenschappelijk Onderzoek

Het Unesco-Vormingscentrum

Het Visserijmuseum

De Strandwerkgroep

Het Koninklijk Meteorologisch Instituut

Het Marien Ecologisch Centrum

De Belgische Vereniging voor Conchyliologie (F. Nolf F Boone)

Bioserv-marieme boekhandel

Cruise Schip SeastarScheepsmodellen door partikulieren (Pillu, Vanhoeck, Verbiest , Nausicaa)

Visserijmedailles door E.Lletard

We hopen dan ook dat heel veel leden van de Vriendenkring de tentoonstelling zullen bezoeken.

Zeesyfmonie is dagelijks open van 24 juli tot 4 augustus telkens van 10 u tot 12 u en van 14 u tot 20 u.

Dus kom in die periode eens naar het Feestpaleis op het Wapenplein te Oostende en breng vrienden, kennissen of heel de familie mee. De toegang is gratis en uw bezoek is een stimulans voor de vereniging.

TENTOONSTELLING ZEESYMFONIE

FEEST- EN CULTUURPALEIS
WAPENPLEIN · OOSTENDE

24 JULI - 4 AUGUSTUS 1993
DAGELIJKS OPEN VAN 10 u. - 12 u.
EN VAN 14 u. - 20 u.

TOEGANG GRATIS

Organisatie: Vriendenkring Noordzee-Aquarium

MET DE MEDEWERKING VAN:

- STADSBESTUUR OOSTENDE
- DE ZEEMACHT
- K.M.I.
- MATHEMATISCH MODEEL NOORDZEE
- RIJKSSTATION VOOR ZEEVISSERIJ
- INSTITUUT VOOR ZEEWETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK
- UNESCO - VORMINGSCENTRUM
- NATIONAAL VISSERIJMUSEUM
- MARIEN ECOLOGISCH CENTRUM
- STRANDWERKGROEP
- SCHELPENCOLLECTIES (F. Noit, F. Boone)
- KONINKLIJK WERK IBIS
- VISSERIJMEDAILLES (E. LIETARD)
- BIOSERV - MARITIME BOEKEN
- SCHEEPSMODELLEN (R. Vanhoek - R. Pils - P. Verbist - Nauticas)
- BRUISE-SHIP SEASTAR
- COMMISSIE VISSERIJ en N.D.A.L.T.P.

© 1993

Zonnevis (Zeus faber L. 1758)

Het is een soort die solitair of in kleine scholen leeft, van 10 tot 50 meter diepte en uitzonderlijk tot op 200 meter. Komt voor in de Middellandse Zee, de Oost Atlantische Oceaan, Ierse Zee en het Kanaal, uitzonderlijk in de Noordzee. Het dier wordt maximaal 66 cm groot en kan zeer uitzonderlijk tot 8 kilogram wegen. Het voedt zich hoofdzakelijk met kleine haring, sprot, koornaarvis smelt en zandspiering. De muil van de zonnevis is uitstulpbaar en zo kan een prooi die enkele centimeter voor de muil is naar binnen gezogen worden. De paartijd begint in de warme wateren vanaf maart en kan duren tot augustus. De eieren zijn pelagisch

Deze zijdelingse afgeplatte vis met stekelige vinnen is zeer duidelijk te herkennen vooral aan de zwarte vlek op de flanken. Zo'n zwarte vlek wordt ook een oogvlek genoemd en is voor de zonnevis een beschermingsfactor. Eventuele belagers worden door de zwarte vlek misleid en zien de vlek aan voor een oog. Ook is er een legende aan verbonden. Men vertelt dat de heilige apostel Petrus op zekere dag een zonnevis gevangen had die een gouden munt in de muil hield. Sinte Pieter greep de vis vast, haalde de munt uit de vissenmuil en ten teken van dankbaarheid bleven de vingerafdrukken als een zwarte vlek op de flanken van het dier, dat van Sinte Pieter opnieuw de vrijheid kreeg. Vandaar ook de naam Sint-Pietersvis. Een gelijkaardige legende wordt ook verteld in verband met de schelvis. Bij ons wordt zonnevis aangevoerd in kleine aantallen van vissersrijen in het Kanaal en de Ierse Zee. De Europese vangst bedraagt jaarlijks ongeveer een 900 ton waarvan de Franse en Portugese vissers het leeuwenaandeel verzekeren.

Culinair is de zonnevis een zeer lekkere soort. Het visvlees is vast en even lekker als het vlees van tong en tarbot. Vooral de filets worden zeer gewaardeerd en bereid op dezelfde wijze als griet, tarbot of tong. Bij bereiding wordt het zonnevisvlees licht geel gekleurd en van exemplaren uit de Middellandse Zee is de kleur goudgeel; vandaar de naam zonnevis.

Is het een zeebaars ? Is het een harder?

Is het een zeebrasem?

We kregen de vraag van enkele schippers om in ons tijdschrift eens duidelijk en op een eenvoudige manier de markante verschillen aan te duiden tussen zeebaars, harder en zeebrasem.

De reden daarvoor is niet omdat ze er zelf geen kennis van hebben maar omdat anderen (officiële en handelaars) dikwijls die vissen verkeerd determineren wat soms prijzensverschil teweeg brengt en ook discussies omtrent de minimum lengtemaat van aanvoer.

We verwijzen vooreerst naar het artikel "Niet op dezelfde goiflengte" in ons tijdschrift nr 11 1ste trimester 1993 waarin die vissoorten beschreven werden. Om het nu zo gemakkelijk mogelijk te maken en nog eens zo goed mogelijk te verduidelijken beperken we ons tot het voornaamste determinatiekenmerk van die drie families: zeebaarzen, harders, zeebrasems. Voor de wetenschappelijke naam werd de vissenaamlijst van de Commissie Europese Gemeenschap voor Visserij geraadpleegd.

1. SERRANIDAE Zeebaarsachtigen

De gewone zeebaars.

Wetensch. *Dicentrarchus labrax* (L.)

FAO-code BSS

Frans: bar . Duits: Wolfbarsch, Soebarsch. Engels: Seabass, Bass

Minimumaanvoermaat 36 cm.

2. MUGILIDAE Harderachtigen. Er zijn 8 Europese soorten waarvan de twee voornaamste zijn:

De diklipharder: *Mugil labrosus* Risso 1826

De dunlipharder: *Mugil ramada* Risso 1826

De Europese Commissie maakt daar geen onderscheid in ook FAO niet

FAO-code : MUL. Frans: Mulet Muge. Duits: Meerfische. Engels: Grey Mullet

Minimumaanvoermaat 20cm.

3. SPARIDAE Zeebrasemachtigen

Bij ons komt één soort regelmatig voor nl. de Zeekarper. Alle andere zeebrasemachtigen zijn zeer zelden. Er zijn 23 Europese soorten bekend waarvan de meeste in Zuid Europese wateren voorkomen.

De zeekarper Wetensch. *Spondyliosoma Cantharus* (L.)

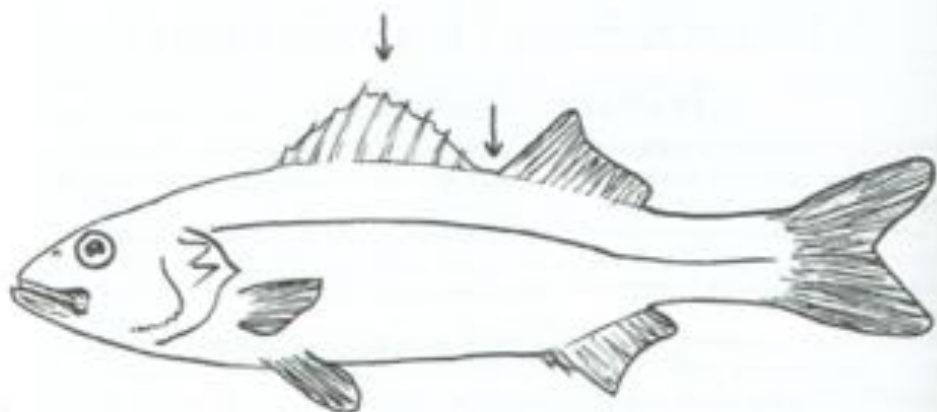
FAO-code: BRB

Frans: Dorade grise. Duits: Brassens . Engels: Seabream.

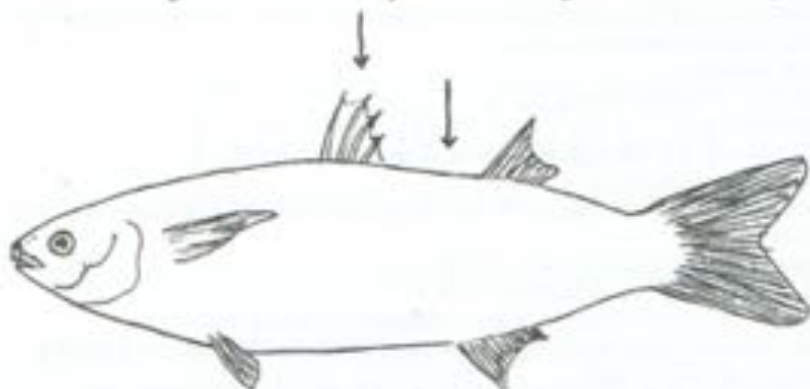
Minimumaanvoermaat voor de zeekarper 23 cm

Alle andere zeebrasems 25 cm

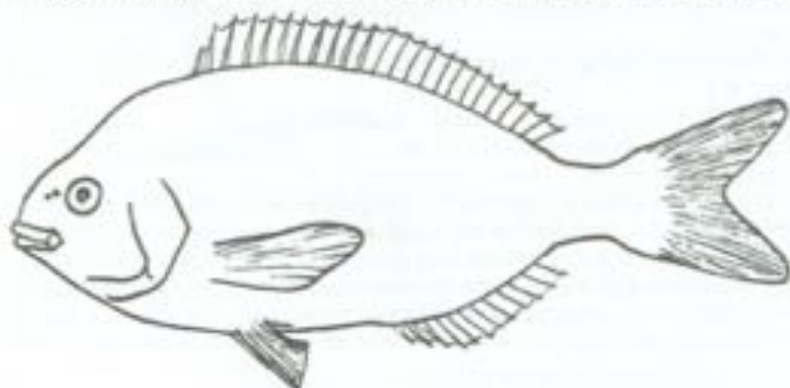
Met behulp van schematische tekeningen verduidelijken we nu de typische kenmerken voor deze drie vissoorten. Wie nu een vis vangt van deze families en die niet kan onderbrengen bij één van deze drie soorten mag gerust het dier dood of levend naar het Noordzee-Aquarium brengen voor verdere determinatie.. We hopen verder ook dat de Belgische overheid van de vismijnen omtrent deze vissenfamilies eens duidelijkheid verschaft en dit ten behoeve van de reders, de vissers, de sortoerders, en de handelaars

Zeebaars. 2 rugvinnen zeer dicht bij elkaar. 1ste rugvin met 8 à 9 stevige stekels

Harder. 2 rugvinnen ver van elkaar geplaatst. 1ste rugvin met 4 stevige stekels.

Zeekeper. 1 doorlopende rugvin, lichaamsbouw hoog.

Zeldzame vissen in onze kustwateren

De laatste maanden is het werkelijk een succes met de aanvoer van vissen en ander levend zeebiologisch materiaal. Aan de lange aanvoerlijst (zie verder in ons tijdschrift) is het wel te zien dat meer en meer vissers een inspanning leveren om het Noordzee-Aquarium te bevoorraden. Meer en meer is men ook geïnteresseerd om aan de weet te komen hoe een zeldzaam visje eigenlijk noemt.

De lentemaanden van 1993 zijn bijzonder goed geweest voor meldingen en aanbreng van zeldzaamheden op onze kust.

Op 1 april ving de 0.100 geen aprilvis, maar wel een zonnevisje van 8 cm en een blauwkeeltje van ongeveer 10 cm. In sommige jaren worden wel tijdens de lente of de zomer jonge zonnevisjes in onze kustwateren waargenomen. Het blauwkeeltje (*Helicolenus dactylopterus*) werd nu voor de tweede keer gevangen op onze kust. De eerste keer was het door de 0.190 op 11 januari '92 en waarvoor de reder en bemanning van dit vaartuig de zilveren trofee 1992 toegekend kregen door onze vereniging.

Op 14 maart van dit jaar ving de bemanning van de 0.190 opnieuw een blauwkeeltje toen ze aan het vissen waren in het Sanddettegebied. Het exemplaar was echter dood bij aankomst. Ook het zonnevisje en het blauwkeeltje van de 0.100 konden helaas niet lang in leven gehouden worden wegens een technisch defect aan de koeling van de aquariumbak.

We herhalen nog eens dat het dankzij de attente vissers de naamlijst van de vissoorten van de Belgische kust kan aangevuld worden en aldus leveren die vissers rechtstreeks een bijdrage van wetenschappelijke waarde.

Ook op 14 maart bracht de bemanning van de 0.62 een andere zeldzame vis aan. Het was een vierdradige meun (*Euchelyopus cimbrius* L.), die ten noord-oosten van de Akkaertbank gevangen werd. Het is normaal een diepwatervis die uiterst zelden boven een diepte van 50 meter voorkomt. Het exemplaar werd geschonken aan het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, daar dit Museum momenteel een verzameling van Europese vissen is aan het opstellen. Jammer genoeg was het exemplaar dood bij aankomst in het Noordzee-Aquarium want anders zou het zeker een bezienswaardigheid geweest zijn. Toch loont het de moeite dat vissers zeldzame zelfs dode exemplaren aanbrengen omdat ze dienstig zijn voor de melding en kunnen ter beschikking gesteld van zeewetenschappelijke instellingen. Ook bracht de 0.62 op 22 maart nog een zonnevisje van 8 cm binnen dat helaas echter maar twee dagen in leven bleef.

De 0.64 die de kustvisserij bedrijft kwam eveneens op 22 maart een andere zeldzaamheid aanbrengen. Op de binnenstroombank voor Oostende hadden ze een 20 cm grote

Baillon's lipvis gevangen. Dat is volgens de mij bekende gegevens de vijfde vangst in onze kustwateren sedert het bestaan van het Noordzee-Aquarium (1977) De lipvis verkeerde in goede gezondheid en was springlevend want na twee dagen begon hij al zelfstandig voedsel te zoeken in ons Aquarium.

Vissen zijn stom en kunnen het ons ook niet vertellen hoe ze zich voelen in gevangenschap maar uit hun gedrag kunnen we wel uitmaken dat ze zich erg gestressed voelen want de meeste gevangen exemplaren weigeren eerst alle voedsel. Zo gebeurde ook met de 24 cm grote zonnevis die op 23 april zeer goed levend werd aangebracht door de 0.536.

Het kustvaartuig 0.455 zorgde dan ook nog voor de aanvoer van een 30 cm grote levende sterrog (*Raja radiata*) Prof; G. Gilson, vermeldt in zijn boekje "Les Poissons d'Ostende", van 1921, 'peu commune dans le Sud de la mer du Nord', terwijl Max Poll in zijn boek "Faune de Belgique-Poissons Marins" 1947 zegt dat deze vis nog niet gesignaleerd werd op de Belgische kust. Met de vangst door de 0.455 kunnen we nu met zekerheid zeggen dat de sterrog in onze kustwateren kan aangetroffen worden.

Eddy Eneman gids-promotor

Gezien te Wales, nabij Harlech. Krabbepotten gemaakt van... jawel, plastieken bussen die gediend hebben voor giftige stoffen. (foto Coelus)

De rog, de vis van het jaar!

Als kustvisser heb ik feitelijk niet zoveel te maken gehad met roggren. Toch waren er vroeger op de kust veel meer roggren te vangen. Mijn vader vertelde meermaals dat hij in het begin van de jaren vijftig meer dan eens tot 20 bennen grote roggren gevangen had op onze Belgische kust. Toen ik begon te varen in 1960 waren die roggren op onze kust toch reeds grotendeels verdwenen. Nu vangt men in het geheel geen roggren meer, op en rond de "Vlaamse banken". Ze zijn meestal te klein. Nu en dan kan men eens een poosje kleine "katterogjes" met de netten ophalen. Verder het zoegat in, meer noord aan op de Noordzee worden wat meer roggren gevangen, toch ook niet meer die hoeveelheden van een paar decennia geleden. Welke ervaringen heb ik dan als visser met roggren op zee gevangen? Niet zoveel, mits er af en toe eens een giftige "pijlstaartrog" tussen de garnaal- of tongen "pakken" te bespeuren viel. De vissers zijn op hun hoede voor deze gevaarlijke rog met zijn giftige stekel halverwege zijn staart. Als er zo'n "pijlstaart" gevangen wordt legt de visser deze voorzichtig opzij met de schop, waarna hij met dezelfde schop zijn giftige stekel afhakt. Deze zal dan geen kwaad meer berokkenen.

Zo'n stekel kan dwars door rubberen laarzen in de voet terecht komen, met alle gevolgen van dien.

De roggren gevangen op verdere visserijen dan de kust zijn echter steeds te zien in onze vismijnen, en worden zeer gewaardeerd voor hun smakelijke 'vlerken'. Roggren zijn bodembewoners die zich op een slijkachtige of steenachtige grond ophouden.

We hebben de 'stekelrog' en 'gewone rog', de 'Noorse rog', de 'vleet', de 'pijlstaartrog'. Op diepere waters noordelijker de Noordzee op, en het Skagerak komen ook nog de 'Fylla rog' 'kaardrog' en 'witte rog' voor.

Eddy Serie

N.B. Elk jaar zet de Nationale Dienst voor de Afzet van de Land- en Tuinbouwprodukten een bepaalde vissoort in de kijker. Voor 1993 is de rog aan de beurt.

Een glimlachende rog.

Zeg nooit queen tegen een...

St-Jacobsschelp

De bij ons bekende St. Jakobsschelp of Coquille Saint Jacques die aangevoerd wordt door onze vissers van de visgronden in het Kanaal en de Ierse Zee, is een mollusk die behoort tot de klasse van de tweekleppigen en de familie van de Pectinidae volgens de wetenschappelijke indeling. De naam Pectinidae komt van het Latijnse woord 'pecten' wat 'kam' betekent. De ronde vorm, de twee oren en de stralende ribben doen denken aan een Romeinse kam of ook nog de kam die Spaanse vrouwen dragen tijdens het dansen van de flamenco. De Duitsers spreken ook van "Kammuschel" en de Denen van "Kammuslinger". Ook Nederlandse boekwerken vertalen Pectinidae letterlijk als kamschelpachtige. De Pectinidae zijn nog onderverdeeld in verschillende geslachten of genera en tellen meer dan driehonderd soorten over alle werelddeelen verspreid. Een bepaald geslacht van de Pectinidae werd "Chlamys" genoemd waarbij onze bekende queenschelp de naam kreeg van *Chlamys opercularis*. Chlamys is het Griekse woord voor mantel. Zo kregen we het woord mantelschelp en overdrachtelijk worden ook alle Pectinidae in het Nederlands mantelschelpen genoemd. De Zweedse natuurkundige Linnaeus (1707-1778) van wie nog altijd de binomenclatuur (geslacht en soort) gebruikt wordt voor wetenschappelijke benamingen zorgde voor verwarring. De grootste soort mantel- of kamschelpen kreeg van Linnaeus de naam *Pecten Maximus* wat letterlijk vertaald 'grote kamschelp' betekent.

Links, de wijde mantelschelp. Rechts de Sint-Jacobsschelp. Beide schelpdieren geplaatst zoals ze leven op de zeebodem.

Het is deze soort die voorkomt in de Europese Atlantische wateren van Noorwegen tot Portugal, de Azoren, Madeira en de Canarische eilanden.

In de Middellandse Zee wordt een andere soort grote mantelschelp gevist door Linnaeus bedacht met de naam *Pecten Jacobeus*. Deze schelp is over het algemeen kleiner dan de Atlantische grote mantelschelp, de vorm is wat bolter en de ribben komen duidelijker uit en zijn hoekiger. Uiteindelijk zou men zich afvragen zoals in een oude Vlaamse zegswijze: "Wie is nu de ware Jakob?"

Wat Sint-Jakob (of St. James in het Engelse of Santiago in het Spaans) nu met de grote mantelschelp van de Atlantische kusten te maken heeft is van legendarische oorsprong. Een zeer oude legende vertelt dat de apostel Jakobus met twee van zijn discipelen, Athanasius en Theodorus, een bekeringsstocht ondernam naar Spanje. Na hun terugkeer en na hun dood werd het lichaam van de apostel Jakobus door een mysterieuze boot overgebracht naar de plaats die nu Santiago de Compostella heet, in het noorden van Spanje aan de Atlantische kust.

Van in de vroege middeleeuwen werd Santiago de Compostella een bedevaartsoord. De pelgrims vonden op de stranden niet ver van Compostella grote mantelschelpen en brachten deze mee als bewijsstuk dat ze het graf van Sint Jacob bezocht hadden.

Een andere legende vertelt dat er eens een pelgrim was van wie zijn paard aan de Spaanse noordkust bijna verdronken was maar op een wonderbare wijze door Sint Jacob gered werd. Na de redding bengelden er enkele mantelschelpen aan paard en ruiter en vond de pelgrim zelfs een zilveren schelp in zijn tas. Sederdien bevestigden pelgrims die naar Compostella geweest waren een St. Jakobsschelp op hun hoed en tas. Reeds in 1130 werd in het boek 'Liber Santi Jacobi', een gids voor Compostella-Pelgrims, de Sint-Jakobsschelp beschreven. Daarin wordt aan de veertien ribben van de schelp een symbolische betekenis gegeven, namelijk de zeven geestelijke en de

Links, rechterklep of onderste bolle klep van de St. -Jakobsschelp. Rechts, rechterklep van de wijde mantel.

zeven lichamelijke werken van barmhartigheid.

Met zekerheid mogen we zeggen dat de grote kam- of mannelschelp door Linnaeus benoemd als *Pecten Maximus* de ware St-Jakobschelp is.

Onze ware St. Jakobsschelp is ongelijkkleppig. De rechter-of onderste klep is bol, de linker- of bovenste klep is plat en bij de top iets hol.

Beide kleppen hebben aan weerszijden van de top 'oren' (ook wel vlaggen genoemd) die elkaars spiegelbeeld zijn. De mantel van de schelp draagt 14 van de top stralende ribben naar de omtrek. De platte klep is het best gekleurd, meestal steenrood. De bolle klep is meestal witachtig, soms met vlekken en of kleurbanden van geel tot bruin. Paars gekleurde en totaal witte exemplaren komen er ook voor maar zijn eerder ongewoon. De schelp die voor onze vissers de naam draagt van 'Queen of queenie' wordt thans wetenschappelijk *Aequipeecten opercularis* (L. 1758) betiteld.

De meest gebruikelijke Nederlandse naam is wijde mantel.

Beide kleppen zijn bol, maar de onderste klep is bolter dan de bovenste. De skulptuur van de mantel bestaat uit 18 tot 22 duidelijk uitwaaiende ribben, die dicht bij elkaar staan en minder geprononceerd dan bij de St.Jakobsschelp. De kleur van de bolste klep is erg variabel en gaat van wit over geel, oranje, bruin, paars, tot zeer donkerbruin, soms met vlekken, kleurbanden of lijntjes op de ribben, terwijl de onderste of plattere klep meestal veel minder gekleurd is. De oortjes of vlaggetjes zijn ongelijk. Soms geeft men er ook bij ons de naam aan van koninginneschelp. De kleine koninginneschelpjes tot 5 cm worden in Engeland 'Princess-scallop' genoemd, wat letterlijk vertaald prinseschelp betekent.

Er zijn dus wel degelijk duidelijk verschillen in de schelpenopbouw van de St.Jakobschelp en de wijde mantel. Gevangen St.Jakobsschelpen waarvan de schelpbreedte minder is dan 10 cm, mogen niet aan boord gehouden worden en ook niet in de handel gebracht worden. Vanaf 1 juni 1992 11 cm in gebied VIId. Tevens mogen St.Jakobsschelpen enkel geheel aangevoerd worden en niet van hun schelphelften ontdaan.

Wat betreft de queen of koninginneschelp of wijde mantel is er geen EEG- of andere verordening voorzien die een minimum aanvoermaat voorziet. Er is ook geen quota voor deze schelpdieren.

Beide soorten mantelschelpen zijn zeer gegeerd als gastronomisch gerecht en uitgeslagen restaurateurs gebruiken het vloeis van queenies om gegratineerde Coquille St. Jaques voor te schotelen, want de smaak is erg gelijkend, alhoewel de Queenie toch nog iets fijner is. Maar met de kostprijs is het een ander paar mouwen. Voor Sint-Jacobsschelpen krijgt de visser een goede prijs maar de queenies halen soms maar een 10 fr per kilo in de vismijn. Volgens het brutogewicht hebben queenies ook een mindere vleesopbrengst dan de St. Jakobsschelpen en vraagt het verwerken van queenies meer intensieve arbeid.

Mijn moeder gebruikte een bolle klep van een St. Jakobsschelp als zeeppotje en ze zei dat het een palourdeschelp was. Die naam had ze gehoord en geleerd tijdens de eerste wereldoorlog te Gravelines waar grootvader met de familie aan boord van zijn smik gevluht was.

Vergelijkende tabel

Sint Jakobsschelp Pecten maximus	Wetenschap.	Wijde Mantelschelp Aequipecten opercularis / Chlamys opercularis
Coquille St Jacques Grose Pilgermuschel	Frans Duits	Peigne operculé Pilgermuschel - Kammuschel
Great scallop	Engels	Queen (de kleintjes Princess scallop)

Kenmerken

Een bolle en een platte klep

12 tot 14 ribben

Bolle klep meestal geelachtig wit

Platte klep bruinachtig rood

Twee bolle kleppen, de ene
iets boller dan de andere

18 tot 22 ribben

Erg variabel in kleur,
wit, geel

bruin, paars, gevlamd,
gestreept

Het is gebeurd bij controle aan boord van Belgische vissersvaartuigen dat EG-inspecteurs daarin fouten maakten en beide soorten mantelschelpen verwarden. Maar het gebeurt ook wel dat jonge St Jakobsschelpen tussen de vangst van wijde mantels zitten omdat de vissers zelf geen onderscheid zagen.

Dus, opgepast ervoor, anders komt er narigheid van en vooral in de Ierse Zee.

'ZETELBOETIEKJE'

onze specialiteit:
STULZETELS / STOFFEERDER

DORPSTRAAT 109 (bijhale) MARIAKERKE/OOSTENDE
Open: weekends of tel. 052 30 94 84

De Sea-Life Centres in Engeland

Momenteel zijn er in Engeland tien van deze centra met elk een eigen karakter en waarvan er vijf aan de zuidkust te bezoeken zijn. Straks gaat er ook een Sea-life centre open te Scheveningen Strandweg 13 en daarmee hebben die centra voet op het vasteland.

Uit verscheidene bezoeken aan Sea-life centres is het mij opgevallen dat de organisatoren steeds de zeeleefwereld van ter plaatse zo goed mogelijk trachten weer te geven en bijzondere aandacht hebben voor het plaatselijke zeemilieu. Tropische vissen zie je er niet, maar wel de fauna en flora van onze eigen Noordzee en dit is voor de bezoeker al interessant genoeg en kan even spectaculair gemaakt worden als voorstellingen met zeedieren uit de warme wateren.

Tijdens de maand maart '93 bracht ik een bezoek aan het nieuwste Sea-Life Centre te Rhyl in North Wales. Het is een groot zeer opvallend gebouw met blauw dak, dat bijna tot de grond reikt en gelegen is op de zeedijk in het centrum van de badplaats Rhyl die verder vergeleken kan worden met Blackpool (Janaparken zoveel je wil). Dit mariene centrum werd geopend in 1992. Spectaculair is natuurlijk de oceaantunnel, maar nieuw is zeker de afdeling die de impact van de mens op de zee weergeeft. In tien afdelingen wordt verder het mariene leven van de Wales' zeewaters in alle facetten weergegeven, van het leven op de rotsen, de zandige, de slijkerige en zeewierbodems tot het dierenleven in de schoepswrakkerij. Sea life centres hebben de weg gevonden om met creativiteit en technische spitsvondigheden een klare kijk te geven op de wereld onder de golven. Hoe dichterbij de mens het zeeleven kan benaderen, hoe groter ook de belangstelling en appreciatie ervoor zal zijn. Door intensief onderzoek in het gebruik van nieuwe materialen, vooral van acrylic in de beglazing is de aquariumtechniek tot imposante verwezenlijkingen gekomen.

In sea life is er naast het vermakelijk en spectaculair bezoek ook zeer veel aandacht besteed aan het educatieve. Ieder centrum heeft dan ook een educatief programma zowel voor jong als voor oud.

Zo werd ook de 'Sea Watch' opgericht met als slogan: 'The future of the Seas is in all our hands'. Het ligt in de bedoeling langs deze weg velen te sensibiliseren voor de eerbied en het behoud van het zeeleven. Zo wordt elke Seawatcher een beschermer van zeedieren.

R.C.

THE SEALIFE CENTRES

OBAN

Republic, Oban
Argyll PA61 2JZ
Tel: 01753 372 366

BLACKPOOL

The Promenade, Blackpool
Lancashire FY1 5AA
Tel: 0753 20960

BRYL

Sea Point, Bryl
Dorset DT10 4AF
Tel: 01797 34466

WEXMOUTH

Easton Country Park,
Wexmouth, Dorset DT4 5JZ
Tel: 01420 362166

PORTSMOUTH

General Easton,
Southsea, Portsmouth,
Hampshire PO5 1BB
Tel: 0709 733462

BRIGHTON

Marine Parade, Brighton,
East Sussex BN2 1UB
Tel: 01323 894324

ST. ANDREWS

The Forum, St Andrews
Fife KY16 9AL
Tel: 01334 34799

SCARBOROUGH

Public Works, Scarborough,
North Yorkshire YO11 9PP
Tel: 01753 576225

SOUTHEND

Eastern Esplanade,
Southend-on-Sea, Essex SS19 3BB
Tel: 0700 442400

BASTINGS

Bank o' Ness Road, Basting,
East Sussex TN34 4BN
Tel: 0844 733776

SOUTHEND

Open Since '93

PORTSMOUTH

Open Since '93

BRIGHTON

SCARBOROUGH

Wharfedale 13,
2000 St John Street, Scarborough
Tel: 01753 76 712700

HEAD OFFICE: Telephone 0202 896299

Het pas geopende Sea Life Center te Rhyl. Maart 1993.

Een Maritiem Attractiecentrum

Het Arsenal

Pal aan de oever van de Westerschelde in Vlissingen bij de jachthaven werd op 28 mei 1993 dit Maritiem Centrum geopend voor het publiek, alhoewel het nog niet volledig klaar was. Aan het bijhorende familievermaakpaviljoen moet nog veel gewerkt worden maar het zou toch klaar zijn in juli '93. Op 10 juni jl. bezocht ik met nieuwsgierig oog dit centrum. De uitkijktoren van het Arsenal springt af in het oog als je met de veerboot van Breskens naar Vlissingen vaart. Het Arsenal werd gebouwd in 1823 en heeft vroeger dienst gedaan als militaire opslagplaats en troepenverblijf, maar was sedert 1986 buiten gebruik. De initiatiefgroep 'Vissershaven Vlissingen' heeft het Arsenalgebied goed aangepakt en er een totaal nieuw complex van gemaakt met eerbied voor het oude gebouw.

Bij de entree van het Arsenal, na het betalen van het toegangsgeld, krijg je een sleutelkaart waarop paddeltje, de schoepsjongen van de beroemde zeevaarder Michiel de Ruyter afgebeeld staat. Met deze sleutelkaart verschaft je jezelf de toegang tot de verschillende deuren van de tentoonstellingsruimten. Eenmaal binnen moet je de 25 meter roltrap op naar boven waar in 13 afzonderlijke grote vitrines modellen van V.O.C.-schepen te zien zijn, gemaakt door de Joegoslaaf Ivan Trianj. Een groot bassin toont de volledige deltawerken in miniatuur. Een deur gaat open en je kan plaats nemen in een theater voor de vlootshow. Miniatuuren van beroemde schepen varen je voorbij in een 25-meter lange waterbak en dat alles met een licht- en klankspeel en infrarode geleiding. Een panoramaraam geeft uitzicht op de Vlissingse haven. In de Oudheidkamer van de scheepsbouwmaatschappij 'De Schelde' is er natuurlijk scheepsbouw materiaal te bezichtigen en een 4-meter lang model van het passagierschip

**BELEEF HET ALLEMAAL
IN HET ARSENAAL**

Tel. 01184 - 15400

"Willem Ruys" dat op de Scheldewerf te Vlissingen gebouwd werd. De zeer grote oceaantank die ook van boven kan gezien worden, herbergt levende kabeljauw en noordzochtaaien. Plots staan we voor een replica van de Titanic. De Nederlandse modelbouwer Bethlen deed er 15 jaar over. Er branden 1486 lampjes in. Via een gangway kom je op een gesimuleerd koopvaardijship en in een simulatorzaal wordt een schipbreuk beleefd (niet voor gevoelige kijkers). Daarna beland je in het restaurant om na weer een draaideur met de sleutelkaart geopend te hebben jezelf toegang te verschaffen tot de onderwaterwereld. Je waant je in een onderzees wrak en door de patrijspoorten zie je de levende tropische vissen zwemmen. Verderop in een zeer groot touch-bassin kan je de roggen knuffelen en zijn er nog een paar aquaria die een beeld geven van de fauna op dijken en rond de haven. Dan komt letterlijk het hoogtepunt van het bezoek. Met een buitenlift wordt de 50-meter hoogte overbrugd naar het uitkijkplatform. Daar ligt dan heel Zeeland aan je voeten. Je moet het natuurlijk wat treffen dat er een goed uitzicht is op je bezoekdag. Tenslotte terug beneden kom je terecht in de boetiek en naar buiten gaande langs het openluchtdijk-

theater weer in de gezellige sfeer van Vlissingen met de mooie overdekte winkelstraten. Toegangsprijs voor het Arsenaal: 14 gulden p.p.
Informatie tel.: 01184-15400. Vanuit België 0031-1184-15400.

Je kan er een mooie dagtrip van maken en wie nog veel meer wil weten over Vlissingen kan tijdens de maanden juli en augustus iedere dins-, donder- en zaterdag om 11 uur vanaf het VVV-kantoor aan de Nieuwendijk een wandeling maken onder leiding van een gids tegen betaling van 5 gulden en je kan anderhalf uur genieten van heden en verleden van de stad die voor vele Belgische zeekoodsen hun tweede verblijfplaats is. De veerboot Breskens - Vlissingen vaart om de twintig minuten gedurende de dag.

Onze Eddy's zijn... boekenschrijvers

Eddy Eneman is de gids-promotor van het Noordzee-Aquarium en zeg maar voor het Aquarium is hij de duivel doet al: de zeedieren verzorgen, kweek organiseren, vissendokter spelen, loketbediende, aquarium-technicus, uitleg verschaffen aan de bezoekers (viertalig a.u.b.), levende vissen afhalen aan boord van schepen... En, daarnaast nog tijd vinden om een boekje te schrijven. Geen stationsromannetje, maar wel degelijke wetenschappelijke informatie.

Er is reeds lang nood aan een eenvoudig werkje om de schelpjes die op het strand gevonden worden op naam te kunnen brengen. Er bestaan wel schelpenboeken van de Noordzeepopulatie maar vele daarvan zijn reeds lang uitverkocht en andere zijn dan weer zeer compleet en erg duur. Een eenvoudige schelpengids voor de beginner was er nodig en het is er nu dank zij de ijver van Eddy.

De Strandwerkgroep heeft het boekje uitgegeven als extra-nummer voor de leden van die vereniging.

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium heeft het boekje ter beschikking en het kan door leden aangekocht worden in het Aquarium voor de prijs van 100 frank of opgestuurd worden bij overschrijving van 120 frank (inclusief portkosten) op rek. 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium, Visserskaai te Oostende. (Formaat 16 x 21, 60 blz. met uitleg en zwart-wittekeningen en beschrijvingen van 60 schelpsoorten die op onze stranden kunnen gevonden worden.

Eddy Serie, ons bestuurslid en gewezen reder van de O 142 heeft zich ook achter zijn schrijftafel gezet om het wel en wee te verhalen van de Oostendse kustvisserij. Hij kan er best over mee spreken gezien hij zelf vele jaren als schipper de kustvisserij bedreven heeft, vooral 's nachts natuurlijk.

Alles is nog niet op punt gesteld, maar het boek heeft al goede vorm en zal waarschijnlijk in het najaar verschijnen. Eddy Serie is ook de eerste kustvisser die een boek schrijft en dit verdient zeker steun en aanmoediging van ons allemaal.

Aanbreng van Zeebiologisch materiaal

12 mar	0.455 0.190 0.536	1 snoddolf e.a. Dodemansduimen, 3 hondshaaien, 1 snoddolf, visvoer visvoer
13 mar	0.62 Luc Vandepitte	2 tongen, 1 snoddolf, 2 harnasmannetjes 2 grietjes
14 mar	0.62 0.190 P/Beurang	een vierdradige meun 3 fluwelen zwemkrabben, 1 blauwkoeltje 1 grondel, 1 tong, 3 grietjes
15 mar	0.152 0.211 0.126	1 noordseekrab 3 zonnesterren, 6 wijde mantels, 6 hondshaaien een kruikje (50°20'N 00100'E)
20 mar	0.211	1 octopus, 1 gevlekte lipvis, 3 zonnesterren 2 wijde mantels 1 zeeappel
21 mar	0.101 0.190 0.62	visvoer een spinkrab visvoer, 1 snoddolf, 1 hondshaai
28 mar	P.Beurang 0.192 Z.185	1 zeebaars, 2 tongotjes 1 tong, 2 zeenaalden, 12 heremieten 1 gemarmerde sidderrog, een kolonie zeespriet 2 schollen, ijszeesterren, hooiwagenkrabben, 1 helmkrab
30 mar	Z.92	1 gevlekte lipvis, 1 kliplipvis, 1 harder, 2 zee-appels, een kolonie zeespriet
1 apr	0.100	5 rogjes, 1 zeenaald, 4 pitvissen, 1 zeedonderpad, 1 zonnevis, 1 blauwkoeltje
2 apr	Z.43	4 hondshaaien, 2 lipvissen, 1 zeeappel
5 apr	0.100	2 zeenaalden, 1 zoekat, 1 gevlekte gladde haai, 2 kleine pietermannen, 2 harnasmannetjes
10 apr	O.Eneman	1 grote zeedonderpad, 30 strandkrabben, 4 steurgarnalen
19 apr	W. Van Gheluwe 0.62	1 opgezette maanvis, 1 papegaaiduiker, tijdschriften 3 zeenaalden
20 apr	0.62 Z.92	3 gevlekte gladde haaitjes, 1 zeenaald, 3 knorhanen, 3 rogjes, 1 harnasmannetje, 1 vijfdradige meun 1 octopus, 4 ijszeesterren, kolonie zeespriet 1 gewoenspons, 1 langoest, 2 spinkrabben, 4 zeeanjellieren, 1 zeeappel, 1 kliplipvis
	0.29	3 Noorse hartschelpen, 3 stevige strandschelpen, messchelpen, met eikapsels van fuikhoorns
	Z.43	30 zeedonderpaden, 1 slakdolf, 5 wijde mantels, 1 zeekomkommer 5 zoekreefen
21 apr	0.154	1 horsmakroel, 1 zoekreef, 3 scharren, 2 schollen, 2 hondshaaitjes, 4 knorhanen, 3 zeemuizen, 1 zeenaald, 1 vijfdradige meun, 1 harnasmannetje
22 apr	0.455 0.152 0.23 0.62	15 grote zeenaalden Eieren van pijlnakvis, 1 kliplipvis, 6 tarbotjes Een oester (Crassotr. Gigas) 1 zonnevis, 1 kleine pieterman, 2 zeenaalden, 2 knorhanen

	0,64 0.306	1 baillon's lipvis 12 Noorse kreeftjes, 5 wijde mantels, 2 heremieten, 2 noordzeekrabben
23 apr	0.536	1 zonnevis
24 apr	0.455	1 ruige rog, 10 heremieten, 1 helmkrab, 1 tarbot
27 apr	0.455	1 sterrog, 1 noordzeekrab, 1 ruige rog, 2 rode potten, 1 knoohaai
1 mei	0.182 0.100	10 zeeaalden, 2 gladde gevlekte haaitjes visvoer
2 mei	0.64 Z.185	1 grote zeeaal 6 heremieten, 1 schar, 1 gul, 1 pladijs, eieren van pjlinkvis, 1 albino hondshaai (dood)
5 mei	0.110 Z.92	visvoer 10 snotdoiven, 15 negenvoeten, 7 zee-egels, 1 zeedonderpad, 5 augustuskrabben, 30 zeedahlia's, 3 noordhoorns, 40 dodemansduimen, 4 paardemossels
8 mei	0.64	2 zeeaalden, 3 zeedonderpadden
11 mei	0.152 0.162	visvoer visvoer
13 mei	Devolder 0.29	7 palinkjes 8 heremieten, 4 helmkrabben, 3 tongen, 1 griet, 1 rode poot
	0.101	1 kleine spinkrab
26 mei	R. Vangrimberghe	een kweekbak voor jonge visjes
30 mei	H. Boulanger	1 zeebaars, 4 plarvissen
1 jun	B. Haelewyck	5 tongetjes, 7 dwergtongetjes, 2 zeeaalden, 4 tarbotjes, 1 botervis, 1 schar en levende garnalen, 20 strandkrabben
	Rest. De Zeemeuw Antwerpen	1 vrouwelijke zeekeeft met eitjes
4 jun	0.64 0.62 0.64	1 vossaai (1,6 meter) Visvoer visvoer
6 jun	Z.92	6 zeekeeften, 15 zeedahlia's, 1 ceremaster, 8 zeedonderpadden, 1 echinatus seponitus
8 jun	Z.185 C. De Gendt	10 heremietkreeften 1 zeepaardje, 1 griet, 3 dwerginkvisjes, 1 puitaal, 1 botervis, 1 zeemuis
7 jun	0.481 0.101	visvoer visvoer

Tijdens deze periode werd ook bijna wekelijks vers zeewater aangebracht door de O.29 'Broodwinner'.

We danken hierbij van ganser harte alle reders, schippers, bemanningen en partikulieren die onbaatzuchtig en met veel genegenheid het Noordzee-Aquarium bevoorraden.

Geen aprilvis, maar een meivis

In het overzicht van de reglementeringen voor de visserij volgens de verordeningen EEG nr 3766/92, nr 3094/86 en nr 3919/92 lezen we dat de minimumaanvoerlengte voor meivis 30 cm is (Informatieblad van de Rederscentrale nr 11 van 15 juni 1993).

Vraag is: 'Wat moet er verstaan worden onder meivis?'

Eerst en vooral moet gesteld worden dat de benaming 'meivis' geen algemene Nederlandse naam is voor een welbepaalde vissoort.

Volgens het woordenboek Van Dale is meivis een Zuidn. benaming voor de elft, die in april en mei de rivieren opzweemt om kuit te schieten.

Als het in de lente voor de eerste keer dondert zegt men dat de meivis geboren is.

In de EEG-naamlijst program CDR102 2 lezen we:

FAO-code ASD GROOTE MEIVISCH *Alosa alosa*

Kennelijk is dit overgenomen uit het boekje 'Les poissons d'Ostende 1921' van prof. G. Gilson, gezien de oude Nederlandse spelling, en waarbij wel de elft bedoeld wordt volgens de wetenschappelijke naam. Ook bij Max Poll 'Poissons marins' 1947 vinden we dezelfde benaming terug voor de elft en vermoeden we dat Max Poll de benaming ook heeft overgenomen van prof. G. Gilson.

Bij de FAO-code SHD in de EEG-lijst staat Meivis *Alosa* spp. Waarschijnlijk worden hier bedoeld de elft en de fint die twee haringachtigen zijn van het geslacht *Alosa*; gezien men ook species vermeldt.

In de gewesttalen van onze kust worden met 'meivis' vier verschillende vissoorten aangeduid:

Zeebrugse vissers bedoelen met meivis de koning van de poon of mul waarvoor een minimumaanvoermaat van 15 cm voorzien is.

Oostendse vissers bedoelen met 'meivis' de rivierharingachtigen de fint of de elft of kortgezegd de soort haringen met zwarte vlekjes op de flanken.

Sommigen bedoelen met meivis ook de geep (geen minimumaanvoermaat) omdat deze vissoort in de maand mei bij ons vooral uit Denemarken wordt aangevoerd.

Wil men duidelijkheid verschaffen dan ware het misschien beter dat in de verordeningen voor minimumaanvoermaten de naam meivis vervangen wordt door ELFT en FINT.

Wetenschappelijk behoren de elft en de fint tot het geslacht *Alosa*; zoals dit aangegeven is in de FAO-code.

Ons Gazetje

Op 5 april '93 overleed Mevrouw Henriette Lenaers. Zij was de schoonzuster van Havenkapitein-Directeur R. Ghys.

Op 15 april '93 overleed E.H. Ben Gryson, pastoor van de Sint-Jozefsparochie te Menen en voorheen medepastoor parochie Sint-Anonius te Heist aan Zee.

Aan de achtbare families ons oprecht medeleven.

Tijdens de opendeurdagen van de Oostendse musea bezochten op zaterdag 24 april 800 en op zondag 25 april 1200 personen het Noordzee-Aquarium.

De voorgestelde reis naar Portsmouth van vrijdag 17 sept. tot zondag 19 sept. kan niet doorgaan. Er zijn maar een twintigtal leden die belangstelling hebben terwijl het minimum aantal 36 moet zijn. Het spijt ons dat we belangstellenden hierbij misschien wat moeten teleur stellen.

De 56 leden die hebben deelgenomen aan de groepsreis naar Luik op zondag 16 mei hebben een zeer prettige dag beleefd en het weer was zeker ook van de partij. Maar de voorziene gids voor busrondeleiding hebben we niet gezien. Op onze klacht aan de Toerismediens van de stad Luik kwam een brief van Mevr. Ivonne Lespagnard, gids van de stad Luik, die haar erg verontschuldigde omdat ze het aangevraagde op een verkeerde datum in haar agenda geschreven had. In haar brief stelt ze voor ons gratis te gidsen als we nog eens naar Luik komen om de slechte indruk te doen vergeten. We hebben er goed nota van genomen en vergeven het U van harte, Mevr. Lespagnard.

Uitslag van de wedstrijd "Welke schelp is dat?"

1. St Jakobsschelp 2. Wulk 3 Wrattige venusschelp 4 penhoren 5 wenteltrap 6 Alikruik 7 Pelikaansvoet 8 afgeknotte gaper 9 bonte mantel 10 slanke noordhoren 11 fuikhoren 12 nonnetje

Er waren zeven prijswinnaars die elk een ceramiek met zeemotief ontvingen: Daniël Verleye, Yvonne Deplancke-Famaey, Peggy Bienfet, P Lowyck, Daniël Moeyaert, Thibault De Loddere, Carlos De Gendt.